

კლინიკური შემთხვევა #2 - სცენარი:

სცენარი- 66 წლის მამაკაცი საეჭვო COVID-19-ით - შემთხვევა გადმოცემულია 112-ის მიერ:

პაციენტის შემთხვევა შეირჩა ისე, რომ პროტოკოლის მიხედვით, ის უნდა გადამისამართებულიყო ოჯახის ექიმთან, მას (ოჯახის ექიმს) კი, უნდა შეეთავაზებინა ბინაზე დარჩენა და სატელეფონო მონიტორინგი.

პაციენტი 66 წლის მამაკაცი.

უჩივის ხველას და ტემპერატურის მატებას 37- 37.5°C-მდე, სიცხის დამწვევებს არ იღებს. ხველა აქვს საშუალო რაოდენობის მოყვითალო - მონაცრისფრო ფერის ნახველით, ასევე, უჩივის ზოგად საერთო სისუსტეს. ადრეც ჰქონია მსგავსი ეპიზოდები, მაგრამ ამჯერად მდგომარეობა უფრო გაუარესებულია. ჩივილები აქვს, დაახლოებით, ერთ კვირაზე მეტია. სხვა რესპირატორული ვირუსული ინფექციისთვის დამახასიათებელი ჩივილებს, არ აღნიშნავს. თუმცა, უჩივის გამწვანებულ სუნთქვას, რომელიც უძლიერდება შეტევისებური ხველის დროს და მსუბუქი ფიზიკური დატვირთვისას. პაციენტის გადმოცემით, პერიოდულად აღნიშნება შებოჭილობაც გულმკერდის მიდამოში, რომელსაც გრძნობს ხველისას.

პაციენტს აქვს ბრონქების დაავადება, მაგრამ ვერ აკონკრეტებს რა დიაგნოზი აქვს. ბოლო 2 წელია მისი მდგომარეობა სტაბილურია. ექიმის დანიშნულებით, არასისტემატურად იყენებდა ბრეტარისს (მედიკამენტის მიღებას წყვეტს ჩივილების გაუმჯობესების შემდეგ).

ცხოვრობს მეუღლესთან ერთად, შეძლებისდაგვარად, იცავს ჰიგიენის წესებს და იყენებს პირადი დაცვის საშუალებებს, თუმცა ბოლო პერიოდში ხშირად უხდებოდა სახლიდან გასვლა და ვინაიდან, ჩივილებიც სხვა დროსთან შედარებით გაუარესებულია, ნერვიულობს არ ჰქონდეს COVID ინფექცია და არ იცის როგორ მოიქცეს.

დანარჩენი დეტალები მოცემულია დანართში #1.

შესაძლო კითხვები და პაციენტის სტანდარტული პასუხები, წარმოდგენილია დანართის სახით.

სცენარი მისტიკური პაციენტისთვის

ექიმის შესაძლო კითხვა	პაციენტის პასუხი
<p>1. ძირითადი ჩივილი:</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. რა გაწუხებთ? 2. ერთდროულად დაგეწყით თუ არა ხველა და ტემპერატურა? 3. ტემპერატურის მომატებას გრძნობთ თუ მონიტორინგის დროს აღმოაჩინეთ შემთხვევით? 4. რა სიხშირით იზომავთ ტემპერატურას ? 5. როგორ ცვალებადობს დღე-ღამის განმავლობაში? 6. ამ პერიოდში მდგომარეობა ერთნაირია თუ თანდათან უარესდება? 7. თუ გქონიათ ადრე, ტემპერატურის მომატების ეპიზოდები? 8. სხვა დროსაც ხველასთან ერთად იყო? 9. როგორი ხველა გაქვთ (მშრალი თუ ნახველის გამოყოფით) ? 10. როგორია ნახველი? 11. მწელად ამოხველდება? 12. ნახველი ბევრია თუ მცირე რაოდენობით გამოიყოფა? 13. სისხლის მინარევი ხომ არ შეგინიშნავთ ნახველში? 14. ხველა შეტევისებურია თუ ცალკეული ჩახველების ეპიზოდებია? 15. ნახველი ყველა ჩახველების შემდეგ გამოიყოფა? 16. მოიმატა ნახველის რაოდენობამ და ფერი ხომ არ შეცვლილა? 17. დღის განმავლობაში როგორ იცვლება ხველა? 18. რას უკავშირებთ აღნიშნული ჩივილების დაწყებას? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. მახველებს და მაქვს ტემპერეტურა 2. თითქმის ერთდროულად, დაახლოებით, ერთ კვირაზე მეტი იქნება. 3. შემამცინა და ხველამაც რომ მომიმატა, გავიზომე სიცხე. 4. დღეში რამდენჯერმე 5. დილას 37°C მაქვს ხოლმე და საღამოს მიწევს 37.5°C-მდე 6. თითქოს ცოტა გაუარესდა. 7. ადრეც მქონია მსგავსი ჩივილები, ციცხეც მიმატებდა. 8. დიახ, თითქოს სულ ერთად ემთხვევა ხოლმე. 9. ნახველიანია 10. თითქოს მოყვითალო- მონაცრისფრო 11. არა 12. საკმაოდ ბავერია, ადრე ამდენი არ მქონია. 13. არა 14. შეტევისებური არ არის. 15. თითქმის 16. კი, მოიმატა და ფერიც თოთქოს უფრო ჩირქოვანი გახდა. 17. დილით უფრო ხშირია, მერე კლებულობს. 18. ბოლო დღეების მანძილზე რამდენჯერმე მომიწია სახლიდან გასვლა და COVID - ით ხომ არ დავინფიცირდი? ძალიან მეშინია!
<p>2. თანმხლები ჩივილები</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. სხვა ჩივილები ხომ არ გაქვთ? 2. გაციების სხვა ნიშნები ხომ არ გაქვთ? მაგ.: სურდო, ხველა, ყელის ტკივილი, კუნთების ტკივილი, გემოს ან ყნოსის დაკარგვის შეგრძნება, ცემინება, თავის ტკივილი, ოფლიანობა? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. მიჭირს სუნთქვა. 2. არა

<ol style="list-style-type: none"> 3. ამოსუნთქვა უფრო გიჭირთ თუ ჩასუნთქვა? 4. სხვა დროსაც ხომ არ გქონიათ მსგავსი ჩივილები? 5. რას გულისხმობთ გახშირებაში? 6. ღამითაც გაქვთ ქოშინი? 7. გაქვთ თუ არა სულისხუთვის შეგრძნება ქოშინისას? 8. როდესაც სიცხე გქონდათ და ხველა მატულობდა, ქოშინიც მატულობდა ხომ? 9. ანუ ეს სამივე სიმპტომი ერთად გქონდათ ხოლმე? 10. ამ ყველაფრის გამო, სტაციონარშიც ხომ არ მოხვედრილხართ? 11. ქვემო კიდურები ხომ არ გიშუპდებოდა? 12. ტუჩები ხომ არ გილურჯდებოდა? 13. ტკივილი/შებოჭილობა გულმკერდის არეში? 14. დაღლილობა/ზოგადი სისუსტე? 15. დიარეა? 16. შარდვა ხომ არ გაქვთ გახშირებული? 17. ძილთან დაკავშირებული პრობლემები? 18. გულისცემის აჩქარება? 19. წონში ხომ არ დაიკელით ან ხომ არ მოიმატეთ? 20. საგანგაშო სიმპტომები (ცნობიერების დაბინდვა, სუნთქვის მკვეთრი გაძნელება, კრუნჩხვა)? 21. ზოგადად თქვენს მდგომარეობას როგორ შეაფასებთ? (მძიმე, მსუბუქი, საშუალო)? 22. კიდევ რამეს ხომ არ დაამატებთ? 	<ol style="list-style-type: none"> 3. თითქოს უფრო ჩასუნთქვა 4. კი, სხვა დროსაც შემომჩნევია და თითქოს გამიხშირდა. 5. ადრეც მქონდა, თუმცაღა სახლში საქმიანობის დროს არ მქონდა ხოლმე და ეხლა შევამჩნიე რომ საოჯახო საქმეების დროსაც მეწყება. 6. არა მხოლოდ დატვირთვისას. 7. არა 8. კი ოღონდა ესე ძალიან არა 9. კი, მქონდა ხოლმე. 10. არა 11. არა 12. ძალიან იშვიათად, თუ დავივალე. 13. შებოჭილობას ვგრძნობ, უპირატესად, ხველისას 14. სუსტად ვგრძნობ თავს 15. არა 16. არა 17. არა, არ მაქვს პრობლემა. 18. კი, ხშირად 19. წონის ცვლილებას არ ვუჩივი 20. არა 21. რა ვიცი, საშუალოდ. 22. რა ვიცი, არ ვარ კარგად და მემიწია.
---	--

3. თანმხლები დაავადებები და რისკ-ფაქტორები

<ol style="list-style-type: none"> 1. დიაბეტი, ჰიპერტენზია, გულის იშემიური დაავადება, ასთმა, ფქოდ და ა. შ. 2. ბრონქებზე რითი გიმკურნალიათ? 3. ბრეტარისმა გაგიუმჯობესათ მდგომარეობა? 4. აბა რატომ არ იყენებთ რეგულარულად? 5. როცა ცივდებოდათ ანტიბიოტიკების მიღება გჭირდებოდათ თუ არა? 6. ეხლა მდგომარეობის გამწვავებასთან დაკავშირებით იღებთ თუ არა რაიმეს? 7. ალერგიული ხომ არ ბრძანდებით? 8. თამბაქოს ხომ არ მოიხმართ (რამდენი ღერი და რამდენი ხანია)? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ბრონქების დაავადება მაქვს, მაგრამ ზუსტად ვერ გეტყვით რა. მგონი, ქრონიკული ბრონქიტი. სიგარეტი რაც შევამცირე, უკეთ გავხდი. 2. ექიმმა დამინიშნა ბრეტარისი, მაგრამ სისტემატიურად არ ვიყენებ 3. საგრძნობლად. 4. რა ვიცი, უკეთ როცა ვხდები, მერე მავიწყდება 5. არა, არ მახესნდება რომ მიმეღოს. 6. არა არც სიცხის დამწვევიც კი არ მიმიღია. 7. არა 8. თამბაქოს ვეწევი, მაგრამ 2 წელიწედა მკვეთრად შევამცირე, რადგან ზამთრობით ვცივდებიდი და იყო შემაწუხებელი
--	--

4. კონტაქტები და სოციალური ფაქტორები	
<ol style="list-style-type: none"> დადასტურებულ COVID-19-თან ან საკარანტინე ზონაში მყოფ პირებთან კონტაქტი ხომ არ გქონიათ? სოციალური დისტანცირების და „დარჩით სახლში“ რეკომენდაციებს თუ იცავთ? სტუმრიანობა და ხალხმრავალ ადგილებში ხომ არ გიხდებათ ყოფნა? ოჯახში რამდენი ადამიანი ცხოვრობთ? ინფექციის კონტროლის დაცვის წესები (ხელების დაბანა, პირბადე და ა. შ.) სახლის პირობები, რამდენად იძლევა თვით იზოლაციის საშუალებას? სადილის მომზადება? 	<ol style="list-style-type: none"> არა ზოგადად ვიცი, რომ პირბადით უნდა ვაირო და ხელთათმანები მეკეთოს. ამას კი ვაკეთებ და კიდევ რამეა საჭირო? სტუმრები არ მყოლია და სამსახურიდანაც დაგვითხოვეს. ვცხოვრობ მეუღლესთან ერთად. ჩემი მეუღლე პენსიონერია. სახლიდან, ძირითად, მე გავდივარ ხოლმე ვიცავ ყველა წესს, შეძლებისდაგვარად. მაქვს იზოლაციის საშუალება, ცალკე ოთახი, თუმცა საპირფარეშო ერთია ოჯახში. სადილებს ჩემი მეუღლე აკეთებს.
<ul style="list-style-type: none"> გადაწყვეტილების მიღება 	
<ol style="list-style-type: none"> პაციენტთან გაზიარებული გადაწყვეტილების მიღება შემდგომი სამოქმედო გეგმის გაცნობა 	<ul style="list-style-type: none"> კორონავირუსი ხომ არ მაქვს? რა დანიშნულებას მომცემდით? მეშინია ჩემი მდგომარეობის გამო თან სახლიდან ვერ გადავალ ცხელების კლინიკაში.

პაციენტის მოლოდინი

ძალიან მნიშვნელოვანია „მისტიკური პაციენტისათვის“ სწორი მოლოდინის შექმნა, რომ მანაც სწორად მოახდინოს ექიმის კონსულტაციის შეფასება.

პაციენტმა უნდა იგრძნოს ის, რომ ექიმი მას გულდასმით უსმენს და უყურადღებოდ არ ტოვებს არცერთ სიგნალს, რომელსაც პაციენტი აძლევს.

ექიმმა, აუცილებლად უნდა შეაჯამოს მიღებული ინფორმაცია, რომ სწორად დასახოს მართვის გეგმა, რომელიც აუცილებლად იქნება პაციენტთან გაზიარებული არა მოხლოდ ფორმალურად, არამედ, გულწრფელად და რეალურად.

მართვის გეგმის ყველა დეტალი, ექიმის მიერ უნდა გადამოწმდეს, თუ რამდენად სწორად გაიგო პაციენტმა და რამდენად შესძლებს მის შესრულებას.

პასუხი გაეცეს შემდეგ შეკითხვებს:

- კორონავირუსი ხომ არ მაქვს?**

კორონავირუსი, სავარაუდოდ არ გაქვთ, თუმცა თქვენი ფიტვის ქრონიკული ობსტრუქციული დაავადების გამო ხართ მაღალი რისკის ჯგუფში, ამიტომ უნდა

გააძლიეროთ სიფრთხილის ზომები, რადგან ინფიცირების შემთხვევაში მკურნალობა გაძნელებულია.

ამდენად, აუცილებელია დაიცვათ ყველა წესი:

- „დარჩით სახლში“
- **ზედმიწევნით აკონტროლეთ სიმპტომები.** თუ სიმპტომები გიუარესდებათ, დაუყოვნებლივ დაუკავშირდით პირად ექიმს.
- **დაისვენეთ და მიიღეთ საკმაო რაოდენობით სითხე**
- ექიმთან ვიზიტის საჭიროების შემთხვევაში, **წინასწარ დაურეკეთ ექიმს** და შეატყობინეთ, რომ გაქვთ ან შეიძლება გქონდეთ COVID-19
- **დაიფარეთ ცხვირი და პირი, ხველების და ცემინების დროს**
- **ხშირად დაიბანეთ ხელები** საპნით და თბილი წყლით, სულ მცირე, 20 წმ-ის მანძილზე ან დაიმუშავეთ ხელები, სულ მცირე, 60% ალკოჰოლის შემცველის სანიტაიზერით.
- შეძლებისდაგვარად, **დარჩით** იზოლირებულ ოთახში და **ოჯახის წევრებისგან მოშორებით.** შესაძლებლობის შემთხვევაში, ისარგებლეთ ცალკე აბაზანით. სხვებთან კონტაქტის საჭიროებისას, იხმარეთ სახის ნიღაბი.
- **არ გაუზიაროთ პირადი ნივთები** ოჯახის სხვა წევრებს (მაგ.:ჭურჭელი, პირსახოცი, თეთრეული)

• რა დანიშნულებას მომცემდით?

გაქვთ ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქციული დაავადება, რომელიც ამ ეტაპზე გამწვავდა და თქვენი მკურნალობა მოიცავს ძირითად მკურნალობასთან ერთად, დამატებით, გამწვავების ჩასაცხრობად საჭირო მედიკამენტებსაც:

წნევიანი ბალონის გამოყენება იცით თუა არა მაგალითად სალბუტამოლის? ვიცი, გამომიყენებია.

გახსოვთ მისი გამოყენების ტექნიკა? დიახ, მახსოვს.

მკურნალობა გამწვავების სამკურნალოდ:

1. **ბრეტარის ჯენუერი** - უზრუნველყავით მისი უწყვეტი, რეგულარული გამოყენება დღეში ორჯერადი ინჰალაციით
2. სიმპტომების შესამსუბუქებლად **საინჰალაციო სალბუტამოლი** 1-2 შესხურება დღეში 3-4 (ჯერ) საჭიროების მიხედვით
3. **აუგმენტინი** 1 გრ - 12 საათში ერთჯერ 7-10 დღე, ჭამის დაწყებისას დალიეთ.

4. ფლუდიტეკი - 15 მლ (თითო სუფრის კოვზი) 3- ჯერ დღეში ჭამამდე ან ჭამიდან 2 საათის შემდეგ

• მეშინია ჩემი მდგომარეობის გამო

მიმართეთ სასწრაფო სამედიცინო დახმარებას, თუ:

- თუ იგრძნობთ მდგომარეობის გაუარესებას
- გაგიჭირდებათ სუნთქვა;
- სხეულის ტემპერატურა აღემატება 38,3°C-ს, 24 საათის მანძილზე;
- გაბრუებული ხართ, ან ნათლად ვერ აზროვნებთ. შინ იყოლიეთ ახლობელი, რომელიც დაურეკავს თქვენს ექიმს ან სასწრაფოს.

• თან სახლიდან ვერ გადავალ ცხელების კლინიკაში.

- ამ ეტაპზე ნამდვილად, არ არის საჭირო, თქვენი გადასვლა ტესტირებისათვის სადმე - ცხელების კლინიკაში თუ ჰოსპიტალში.
- ნებისმიერ დროს შეგიძლია დაგვირეკოთ ჩვენ.
- კარგი იქნება თუკი დაუკავშირდებით თქვენი ოჯახის ექიმს და მიხედავთ და ერთად ფქოდის მკურნალობას, შემდგომი კორექტირების მიზნით.
- მე, დაგირეკავთ 2-3 დღეში და დარწმუნებული ვარ, მდგომარეობა გაუმჯობესებული იქნება.